Poštnina plačana v gotovini.

Naše DELO

Krško, dne 29. marca 1952
Leto V. — Štev. 6

GLASILO OKRAJNEGA ODBORA OF KRŠKO

V S E B I N A

1. stran: Zakaj nove občine? — Dr. Bogataja ni več med nami — Na zboru žena-zadružnic je bilo živahno — 2. stran: Kulturni pregled — Lisca, prijetna izletniška točka — Kaj je novega po svetu — Kaj naj storimo? — 3. stran: Več pažnje našemu obrtniškemu naraščaju — Velik uspeh rudarjev na Senovem — Poziv kmetovalcem — Mogoče bomo dobili radio — Za verne duše — Ljudska univerza — Fizkultura — 4. stran: Novice iz naših krajev — Pepče pripoveduje — Kino — Šlezijska kronika

Zakaj NOVE OBČINE?

Dosedanji krajevni in mestni ljudski odbori so po osvoboditvi prevzeli na našem področju posle osnovnih samoupravnih organov. Osnova za organizacijsko obliko teh odborov je bila že med narodnoosvobodilno vojno podana in so naši odbori po osvoboditvi izvršili ogromne gospodarske in politične naloge. Sprva so bila njihova področja manjša, da so poleg upravnih nalog lahko iz neposredne bližine opazovali potrebe prebivalstva in sodelovali pri obnovi gospodarstva v porušeni deželi. Kasneje so se manjši odbori, ki so medtem opravili obnovitvene naloge, združili s sosednjimi odbori in tako zaokrožili večje upravne enote. Iz prvotnih 59 krajevnih odborov v našem okraju je bilo v letu 1948 število istih zmanjšano na 49. Med njimi so bila manjša krajevna območja z najmanj 510 prebivalci in največja z 2.600 prebivalci (Bizeljsko). Vsi krajevni in mestni ljudski odbori so imeli zaposlenih 140 uslužbencev, plačanih predsednikov in tajnikov. Celotni letni izdatki za to osebje so znašali v letu 1951 9.565.000 din, medtem ko so znašali celotni komunalni, socialni zdravstveni in prosvetni izdatki teh odborov 24.000.000 din, iz česar je razvidno, da so znašali osebni izdatki nad 40% celokupnih izdatkov. Ta okolnost nam narekuje, da je treba v bodoče osebne izdatke skrčiti v korist splošnih izdatkov za materialne potrebe.

Novi gospodarski ukrepi so sprožili tudi na upravnem področju temeljite spremembe. Predvsem so narekovali štednjo, na drugi strani pa okrepitev samoupravnih nalog najnižjih organov. Teh ukrepov pa ni mogoče izvesti, ne da bi hkrati zmanjšali številčno stanje teh organov, obenem pa pojačali strokovno in politično stran njihovega dela. Odprava manjših odborov bo pomenila na eni strani znižanje stroškov tako osebnih, kakor materialnih, na drugi strani pa omogočila zgraditev močnih upravnih središč, ki bodo imela sposobne uslužbence in strniti gospodarska sredstva večjega področja. Po priključitvi manjšega dela mirenske doline bo štel okraj Krško 30 občinskih odborov z 72.731 prebivalci. Najmanjši odbor bo Bučka z 880 prebivalci, največji pa Leskovec s 4.503 prebivalci. Površinsko bo največja občina Kostanjevica s 5.500 ha, a najmanjša Sromlje s 1.470 ha, medtem ko bo površina okraja znašala 93.453 ha. Z zmanjševanjem števila občin bo seveda tudi skrčeno število uslužbencev, od dosedanjih 140 verjetno na polovico.

Pri tej reorganizaciji osnovnih upravnih organov so se pojavile razne tendence, ki so dokazovale, da so ponekod zakoreninjeni ozki lokalni interesi, drugod so se pa za temi tendencami skrivali potuhnjeni reakcionarji, ki se bojijo politično in strokovno razgledanih ljudi, ki naj bi prišli v nove občine. Nekateri kraji (Videm, Krška vas) ne morejo razumeti, da le večje upravne enote lažje zadovoljujejo komunalne in druge potrebe. Vsem tem je treba pojasniti, da se morajo v bodočih občinah osebni izdatki znižati najmanj za polovico, da bodo tako sredstva za druge potrebe večja. Dosedanji odbori so se v pretežni meri ukvarjali s čisto administrativnimi posli, na gospodarske, komunalne in kulturne naloge pa ni nihče gledal. Posebno naša mesta in večji industrijski kraji so povsem zanemarjali skrb za kulturni napredek. Res je, da so temu kriva pičla sredstva. Toda, če bi mestni odbori znali zainteresirati svoje prebivalce, da je zunanji izgled mesta njihovo ogledalo, bi s skupnimi močmi v teh letih že lahko nekaj storili za komunalne in kulturne potrebe kraja. V našem okraju imamo vse polno naravnih izletniških točk, ki privabljajo tujce. Prav ti pa kritično opazujejo, kako se naši, tudi večji kraji (Brežice, Krško, Sevnica in Kostanjevica), prav nič ne zanimajo za svoje komunalne potrebe. Bodoči občinski odbori bodo morali tedaj iz administrativnega dela preiti k resni gospodarsko-upravni dejavnosti in skrbeti, da si s pridobitnimi podjetji, deloma pa tudi s prispevki prebivalcev zagotovijo tista sredstva, ki jim bodo omogočila doseči kulturnejšo raven kraja.

Nove občine seveda niso in ne bodo naslednice bivših občin, kakor skušajo stvar prikazati zavestni sovražniki našega družbenega razvoja, ki mislijo, da se vračamo na staro. Bivše občine so bile samoupravne le na papirju, v resnici pa agenti sreskih načelnikov in predstraža farovžev. Te navlake so se otresli že naši dosedanji krajevni odbori. Nove velike občine pa bodo z zakonom dobile razširjeno samoupravo, posebej v pogledu občinskega gospodarstva in bodo na svojih tleh in v lokalnih zadevah v zakonitih okvirih neomejeni gospodarji. Doslej je kril izdatke odborov okraj s svojimi prispevki, ki so seveda pritekali iz dohodkov delovnega ljudstva. Odslej se bodo občine same finančno vzdrževale. Z dokladami bodo krile svoje komunalno in kulturno dejavnost, mimo tega pa bodo lahko uvedle krajevne samoprispevke za kritje tistih potreb, ki so v neposredno korist prebivalstva. Vse te davščine bodo odbori sami določali, kar pomeni, da je treba v odbore voliti napredne in za potrebe kraja zavzete ljudi, ki bodo odločni poborniki gospodarskega in družbenega napredka in povsem neomahljivi glasniki našega socialističnega razvoja.

Podeželski občinski odbori se bodo morali odločneje kakor doslej zanimati za razvoj zadružništva na vasi. Doslej je bila navada, da je zadruga živela svoje življenje, krajevni odbor pa svoje. Vsa dejavnost odbornikov se je več ali manj izražala v goli in včasih brezplodni diskusiji na zasedanju odborov, medtem ko se njihova dejavnost ni zrcalila v nenehni skrbi za napredni razvoj kraja. To dejstvo je deloma pripisovati omahljivosti odbornikov, ki so cincali med svojimi dolžnostmi in prišepetavanjem raznih glasnikov prižnic in »purgarskega drobiža« ter starih »nenadomestljivih« bivših županov. Novi občinski odbori pa morajo zaživeti kot pravi organi našega socialističnega napredka in dokazati, da »voda teče naprej, nikoli nazaj«.

Zato pa je treba tudi pri volitvah novih občinskih odborov gledati na to, da se ne vrinejo med odbornike stari »koritniki«, ki bodo ob tej priliki brez dvoma skušali pristavljati svoje lončke. Že se na tihem in za vogali oglaša apetit preizkušenih reakcionarjev. Posebno farovži so v tej smeri agilni. Vsem tem pa je treba prekrižati račune s tem, da bomo volili v občinske odbore resnično napredne ljudi, ki bodo poroki zanesljivega razvoja našega podeželja, v spoznanju, da je bodočnost naše vasi v naprednem zadružništvu, ki bo edino omogočilo modernejšo obdelavo zemlje, s tem podvojilo kmetijski pridelek in zagotovilo našim krajem lepšo bodočnost.

Na zboru žena zadružnic *je bilo živahno*

Delegatke splošnih kmetijskih in kmetijskih delovnih zadrug so se zbrale dne 25. marca na svojo drugo redno letno skupščino. Skupščini je prisostvovala poleg predstavnikov ljudske oblasti in družbenih organizacij v okrajnem merilu tudi tovarišica Zmaga — sekretarka republiške zveze zadružnic.

Iz podanih poročil in živahne diskusije je bilo videti, da Zveza zadružnic v našem okraju kot novoustanovljena organizacija, sicer še ni dosegla zaželjenih uspehov, bilo je pa ob tej priliki ugotovljeno, da je na pravi poti, vsled česar lahko upravičeno pričakujemo, da jih bo v bližnji bodočnosti dosegla. Poročila in diskusija so pokazala, da se naše žene-zadružnice kakor tudi vse ostale delovne žene vse premalo zavedajo svojih pravic in enakopravnosti, ki so si jo priborile z novo družbeno stvarnostjo. Posvečajo premalo pažnje lastnemu izobraževanju ter so sila popustljive in se premalo izživljajo v javnem življenju.

Primer, da smo imeli na prvih volitvah v ljudske odbore vključenih 7 do 13 odstotkov žena v oblastne organe in enak ali še večji odstotek v vodstvih družbenih organizacij, nam dovolj zgovorno priča, da so naše žene po končani revoluciji znale uveljaviti svoje pravice, dočim so v poznejših letih dopustile, da so bile iz javnega življenja več ali manj nekako izrinjene ter se v mnogo primerih sprijaznile s staromiselnimi parolami »žena spada k ognjišču«, borbo za svojo enakopravnost opustile ter se nehote sprijaznile z dejstvom, da ista postaja vse bolj in bolj na papirju. Da je temu tako vidimo tudi iz tega, da imamo od 10.000 članov v naših KZ komaj 1000 žena zadružnic. Še bolj je to opaziti pri pregledu vodstev zadrug in družbenih organizacij, kajti samo v štirih KDZ našega okraja imamo po eno ženo v upravnem odboru, dočim ostale zadruge vodijo izključno moški. Tudi pri zadnjih frontnih volitvah je prišel v odbore brez dvoma prenizek odstotek žena, a v poedinih odborih žene niti niso zastopane.

Na tem zboru so žene zadružnice tudi ugotovile, kako koristna je bila ustanovitev te nove zveze, saj jim bo ista omogočila, da se zopet vrnejo v javno življenje in dosežejo svoj vpliv med drugim tudi v gospodarstvu. Spoznale so koliko stvari bi se dalo izboljšati in popraviti, ako bi s svojimi koristnimi predlogi sodelovale v upravnih organih zadrug, kajti mnogo je stvari, ki jih možje ne vidijo, a žena jih v svojem vsakodnevnem delu opaža in bi znala verjetno najbolj življenjsko pristopiti k reševanju istih.

Vse glavne misli iz tega zbora so žene-zadružnice končno združile v napotilo za bodoče delo in sledeče sklepe:

1. Udeleževale se bomo sej upravnih odborov KZ kakor tudi skupščin in stavljale kot članice Zveze zadružnic svoje konkretne predloge po vprašanju izboljšanja gospodarstva ter vztrajale, da bodo ti predlogi sprejeti.

2. Pri vseh zadrugah se morajo ustanoviti vrtovi, kjer se bo mladina praktično vzgajala v cepljenju, sajenju obrezovanju in škropljenju sadnega drevja (vrtnarstvu, čebelarstvu itd.). Skrbele bomo za organizacijo raznih strokovnih predavanj, katerih se bomo redno udeleževale in povabile tudi ostale žene. S pomočjo ostalih družbenih organizacij bomo organizirali razne strokovne tečaje (splošne gospodinjske, kuharske, krojne itd.).

3. Organizirale bomo zbiranje zdravilnih zelišč in gozdnih sadežev, skrbele za pravilno sušenje in pripravljanje za izvoz.

4. Kjer koli bo dana možnost bomo organizirale otroška igrišča, poskrbele za posvetovalnice matere in otroka in organizirale ustanavljanje raznih uslužnostnih delavnic.

5. Na Radni pri Sevnici bo naša Zveza zadružnic ustanovila enoletno splošno gospodinjsko-gospodarsko šolo. Skrbele bomo, da pridejo v to šolo le kmečka dekleta, ki bodo pozneje s svojim strokovnim znanjem nudila pomoč tudi ostalim ženam-zadružnicam.

6. Med ostalimi ženami bomo vzgojno delovale in jih pripravljale, da se vključijo v zadruge, a v zadrugah bomo vplivale, da se povišajo deleži in jamstvo v cilju gospodarske osamosvojitve.

7. V okviru KZ in KDZ bomo utrjevale zadružno zavest in skrbele za prevzgojo žena. Organizirale bomo tekmovanje žanjic.

8. Dopisovale bomo v naš lokalni časopis »Naše delo« in »Kmečki glas«. Tudi same bomo redno prebirale razne strokovne knjige ter poskrbele za strokovne knjižnice pri KZ.

9. Pri vseh KDZ bomo ustanovile zdravstvene odbore in te odbore razdelile po sekcijah: zaščita matere in otroka, zdravstvena prosveta, male asanacije, protituberkulozne sekcije. Poskrbele bomo za 100 odstotno udeležbo na cepljenju proti tifusu, davici in kozam.

10. Organizirale bomo pri vsaki KZ postajo prve pomoči.

11. Vodile bomo borbo proti dajanju alkohola mladini.

Iz gornjih sklepov je razvidno, da se žene zadružnice zavedajo svoje vloge. Potrebno bo pač mnogo več razumevanja s strani upravnih odborov zadrug, da vključijo v svoje vrste tudi žene-zadružnice, jih povabijo k soodločanju v reševanju tekočih problemov ter smatrajo njih predloge kot enakovredne.

Razpoloženje, ki je vladalo ob zaključku tega zbora, nam jasno priča, da so žene-zadružnice vredne zaupanja in pravic, ki so jih dobile v naši novi državi. Zapustile so zbor v zavesti, da so mnogo pridobile, kajti ne samo sklepi, ki so jih sprejele za svoje bodoče delo, temveč tudi izmenjava misli v diskusiji, politični referat predsednika OZKZ tovariša Dragana, vzpodbudne besede tovarišice Zmage, sekretarke Republiške zveze zadružnic, zdravstveni nasveti tovarišice Šerbečeve in praktični nasveti tovariša Cimermana, o vrtnarstvu, mlekarstvu in kokošjereji, jim bodo mnogo koristili v vsakodnevnem delu za napredek zadružništva.

Dr. Bogataja ni več med nami

Širši javnosti je že znano, da je 13. t. m. nepričakovano umrl okrajni zdravnik dr. Jože Bogataj, ki so ga poznali vsi kot izredno požrtvovalnega zdravnika in velikega človekoljuba.

Rojen je bil leta 1906 na Jesenicah na Gorenjskem kot sin železničarja. Rastel je iz skromnih razmer in se kot študent dosti težko prebijal skozi življenje, vendar je s svojo trdno voljo in žilavostjo premagoval vse težave.

Kot zdravnik je deloval skoraj ves čas na Vidmu ob Savi, kjer si je s svojim strokovnim znanjem in socialno čutečnostjo pridobil med svojimi pacienti kakor tudi med ostalimi širok krog prijateljev in znancev, saj ni nikoli vprašal, kdo si in od kod, ki potrebuješ moje pomoči. Ne temna noč, ne neurje in druge nevšečnosti ga niso zadržale, da ne bi nemudoma pohitel tja, kjer so čakali na njegovo pomoč.

Bil je pravi ljudski zdravnik, ki je v enaki meri pomagal vsem. Nešteto je bilo primerov, ko so ga revnejši bolniki vpraševali po računu, pa jim je želel skorajšnje okrevanje in s prijaznim nasmeškom odšel.

O njegovi priljubljenosti je pričal njegov pogreb, ko ga je spremljala tisočglava množica in se molče poslavljala od njega.

Kulturni pregled

SREČKO KOSOVEL

Rodil se je 18. marca 1904 v Sežani na Krasu. Ljudsko šolo je obiskoval v Tomaju, realko in univerzo pa v Ljubljani. Pesnikovati je začel že v zgodnjih dijaških letih in objavljal svoje pesmi v raznih slovstvenih revijah, tik pred smrtjo pa je začel objavljati svoja dela v dijaškem listu »Mladina«, ki je bil glasilo napredno usmerjene mladine. Dasi skoraj povsem neznan je 27. maja 1926. leta umrl v Tomaju, star komaj 22 let.

Kosovel je pevec Krasa, pa tudi pevec, ki je verjel v novo dobo, v novega človeka, v novo družbo, kar nam je dokazal z vrsto člankov v »Mladini«, tako »Umetnost in proletarec«, »Manifest svobodnim duhovom« itd. Sodeloval pa je tudi pri »Grudi«, »Lepi Vidi«, »Ljubljanskem zvonu«, »Mladiki«, »Razgledih«, »Edinosti« in drugod, njegove pesmi pa so izšle kot samostojna zbirka šele po njegovi smrti.

Kosovelova pesem je prisrčna, globoko čustvena, socialna; njegova pesem je izraz dobe, v kateri se je rodil, preživljal svojo mladost, polno trpljenja in pomanjkanja, zaradi česar je tako mlad legel v prerani grob. O svoji pesmi pa nam je napisal:

»Moja pesem je eksplozija,
divja raztrganost. Disharmonija.
Moja pesem noče do vas,
ki ste po božji previdnosti, volji
mrtvi esteti, muzejski molji,
moja pesem je moj obraz.«

D. Vahen.

Lisca, prijetna izletniška točka

Gornja slika nam prikazuje udarniško delo pri gradnji planinskega doma na Lisci, ki še ni v celoti dograjen. Desna slika pa nam prikazuje isti dom pod streho v letošnjem zimskem času.

Ker pa dom še ni docela dograjen in nam gornja slika prikazuje provizorij, ki že dve leti sprejema ljubitelje Lisce, se bomo morali za dograditev doma resno oprijeti dela, ki se bo pričelo v aprilu.

Društvo pričakuje pomoči od posameznikov, ustanov, društev in podjetij. Letošnji 1. maj bomo praznovali na Lisci.

V aprilu izide knjiga Staneta Terčaka

ŽIVI ZID

ki opisuje legendarni pohod Štirinajste divizije preko Hrvatske na Stajersko. Knjiga bo obsegala 160 strani in bo opremljena z desetimi ilustracijami, ki jih je narisal akademik Božidar Jakac. Knjiga bo vezana v platno in bo stala okrog 250 dinarjev. Ker je naklada omejena, priporočamo vsem, ki so spremljali junaški pohod Štirinajste divizije, vsem še živim borcem te divizije, kakor tudi sorodnikom, šolam, knjižnicam in ostalim, da pohitijo s prednaročili, katera sprejema uprava »Savinjskega vestnika« v Celju, poštni predal 123.

Kaj naj storimo?

UNIČENI SADOVNJAKI...

Pred dobrimi desetimi leti smo s strahom ogledovali, kdaj se bo pojavil tudi pri nas na sadnem drevju ameriški kapar (San Jozé), ki se je širil iz Madžarske in Avstrije ter že uničeval sadno drevje po Slovenskih goricah in Prekmurju. Že leta 1945 so bile odkrite prve okužbe v našem okraju, ki so se širile z veliko naglico in uničile skoraj vse sadno drevje od Bizeljskega do Krškega polja tja do Kostanjevice.

Sadjarji niso verjeli, da bo kapar tako katastrofalno uničil naše sadovnjake. Prepozno spoznanje sedaj bridko obžalujejo. Rešitve za te sadovnjake ni več, saj so popolnoma izčrpani in po večini suhi. Sekira je edino zdravilo.

... ČAKAJO NA OBNOVO

Kaj sedaj? Misliti je na obnovo, ki naj bi spremenila zraven načina sadjarjenja tudi zunanje lice naše pokrajine in gospodarsko dvignila našega sadjarja. Način sedanjega sadjarjenja ni rentabilen, kvaliteta sadja slaba, borba proti sadnim škodljivcem površna in nedovoljna, tako da je obstoj posameznih vrst sadnega drevja v celoti ogrožen. Po sedanjem načinu vzgoje sadnega drevja ni bilo mogoče uporabljati agrotehničnih mer, ki so potrebne za visoko produktivnost v sadjarstvu in pridelovanju kvalitetnega sadja.

V naših sadovnjakih smo pred vojno, ko je bilo sadno drevje še zdravo, pridelali le 40% kvalitetnega sadja, le redki sadjarji so uspeli ta odstotek dvigniti s škropljenjem, gojenjem, pravilnim obrezovanjem itd. Pri visokodebelni vzgoji sadnega drevja le s težavo lahko uporabljamo tehnične pripomočke, ki jih daje sadjarstvu na razpolago moderna kmetijska znanost. Tak zaostali način sadjarstva primerjajmo samo z amerikanskim intenzivnim sadjarstvom, kjer pridela ameriški farmer 4 do 6 vagonov prvovrstnega sadja na 1 ha. Način vzgoje je popolnoma drugačen, nega in agrotehnika sta tukaj pokazala svoje zadnje in najnovejše izkušnje. Njihova produkcija je cenena, saj edino tako lahko postavljajo na evropski trg sadje, ki je cenejše, kakor ga lahko proizvajajo evropske države, kljub temu, da sadje od producenta do konsumenta napravi nad 10.000 km dolgo pot.

Zakaj bi pri nas ne imeli podobnih uspehov, ko vendar imamo pogoje, ko so klimatski pogoji predvsem za nekatere sadne vrste boljši od ameriških?

Zakaj bi mi čez nekaj let ponovno ne konkurirali na svetovnem trgu z našim sadjem, ki ima edinstveno aromo in okus? Treba bo pričeti s široko zasnovano obnovo, upoštevati naše klimatske prilike in gojiti tiste sadne vrste, ki tu odlično uspevajo, hitro rode in se najbolje plasirajo tudi na zunanjem trgu. Tako bomo v bodočnosti imeli na naših prelepih gričih in ravninskih predelih strnjene plantažne nasade, ki bodo uresničili hotenje naprednih sadjarjev. Pot do takšnih nasadov ni lahka! Treba je dobrih drevesničarjev, ki bodo proizvajali drevesni material, treba je izkušenih, praktičnih sadjarjev, ki bodo kažipot v naši obnovi, ne samo sadjarski, ampak tudi vinogradniški. Pri tem je treba upoštevati tudi visokovredno mehanizacijo in osnovno delo — rigolanje.

POMOČ JE TUKAJ...

Marsikdo, ki ni videl teh orjakov, ki so pričeli z globokim rigolanjem za nove nasade vinogradov in sadovnjakov, ne bo verjel, kako hitro, uspešno in temeljito drobi tako velik plug, ki sam tehta 3400 kg. Ogromne sklade vali iz zemlje in jih odlaga na stran, močne korenine prereže, drevo izruje in ga spet vrže na vrh ali zaorje nad 1 m globoko v zemljo! Ljudje, ki so občudovali to delo, so odhajali potolaženi, češ, oblast je uvidela potrebo po obnovi naših vinogradov in sadovnjakov in pomoč je tu. Tako so množice kmetov občudovale to delo na Gadovi peči, na Raki, na Riglu pri Pišecah in v Leskovcu, kjer je orjaški plug, ki sta ga vlekla dva traktorja-goseničarja, oral prve brazde za obnovo naših goric in sadovnjakov.

Toda, kaj nam je potrebno? Strniti vrste naših površin, povečati komplekse, da bodo stroji lahko hitreje in dobro ter po načrtu vršili svoje veliko poslanstvo. Treba bo razmišljati in pričeti z združevanjem kmečkih gospodarstev v nove socialistične veleobrate, zadruge, ki bodo edine lahko temeljito načele in tudi rešile vprašanje obnove sadjarstva in vinogradništva. V takih velikih nasadih bo obdelovanje mehanizirano, zatiranje sadnih škodljivcev strokovno izvedeno, agrotehnične mere se bodo uporabljale do največje mere, celokupna obdelava bo rentabilna. Osvajanje inozemskega trga bo le mogoče s kvalitetnim sadjem! Velike prerigolane površine čakajo novih kultur, ki bodo dvignile našega kmeta iz zaostalosti, mnoge mlačneže pa pripeljale do prepričanja, da je edina rešitev naše proizvodnje v socializaciji naše vasi. Zato, kmetje — sadjarji in vinogradniki — priključite se, prve globoke brazde so zarezane!

Kmet.

Kaj je novega PO SVETU

Jugoslovansko poslaništvo v Rimu je izročilo italijanski vladi noto, v kateri zahteva, da se ponovno odpre slovenska šola v Krminu. Nadalje zahteva naša vlada, naj se v skladu z določbami mirovne pogodbe in italijanske ustave uredi vprašanje slovenskega pouka na osnovnih in srednjih šolah. Nastavi naj se tudi potrebno število slovenskih učiteljev in šolskih nadzornikov in naj se jim prizna pravica, da sodelujejo v šolskih svetih, kot velja vse to za ostale manjšine, ki žive v Italiji.

Začasni odbor za iniciative in zveze, ki je bil ustanovljen na žagrebškem mirovnem kongresu, je v poslednjem času prejel več pisem svetovnih državnikov.

Pomočnik zunanjega ministra Avstralije v svojem pismu zagotavlja, da bosta avstralska vlada in narod v sodelovanju z drugimi miroljubnimi narodi storila vse, da se ublaži mednarodna napetost in polože temelji za trajni mir na svetu.

Začasni odbor je prejel tudi pisma zunanjih ministrstev Velike Britanije, ZDA, Kolumbije, Guatemale in Kostarike.

V nekem ujetniškem taborišču v Južni Koreji je prišlo do upora, pri katerem je bilo ubitih 12 severnokorejskih ujetnikov. V sosednem taborišču, kjer so se severni ujetniki tudi uprli, pa je bilo ubitih 75 ujetnikov, 175 civilistov in 38 ameriških vojakov. O teh dogodkih je združeno poveljstvo obvestilo mednarodni Rdeči križ.

Avstrijski zunanji minister je obiskal De Gasperija ter se z njim dalj časa razgovarjal. Uradno sporočilo, ki je bilo izdano po razgovoru, poudarja, da sta avstrijski in italijanski minister proučevala splošne evropske politične probleme, ki zanimajo obe državi. Obenem je bil tudi podpisan sporazum o kulturnem sodelovanju med Avstrijo in Italijo.

Iz Severne Koreje sporočajo, da je izbruhnila epidemija kuge, ki je zajela precej velika področja. Vse informbirojevske radijske postaje dolžijo Ameriko in združeno poveljstvo, da so oni povzročili to epidemijo. ZDA zahtevajo od mednarodnega Rdečega križa, da pošlje v Severno Korejo komisijo, ki naj razišče povzročitelje epidemije.

Albanski obmejni organi so napadli iz zasede jugoslovansko patruljo in ranili našega obmejnega stražarja Slobodana Radosavljevića. Zaradi tega najnovejšega zločina albanskih informbirojevcev bo naša vlada poslala albanski vladi oster protest.

Sovjetska zveza je poslala trem zahodnim velesilam noto, v kateri zahteva sestanek štirih okupacijskih sil glede pogodbe z Nemčijo. ZDA, Velika Britanija in Francija pa so Sovjetski zvezi z noto priporočile, da bi bil že čas skleniti avstrijsko mirovno pogodbo.

V Washingtonu, Londonu in Parizu tej najnovejši sovjetski noti prav nič ne verjamejo in zato tudi odlašajo s svojim odgovorom. Prav tako ne verjamejo, da bo Sovjetska zveza prenehala zavlačevati pogajanja glede mirovne pogodbe z Avstrijo.

Iz Egipta javljajo, da se je vafdistična stranka odločila zoperstaviti se politiki egiptovske vlade, katero vodi bivši vafdist Hilali paša. Obenem pa je stranka izdala proglas, s katerim obtožuje britanske vojaške oblasti v Egiptu, da so one zakrivile spopade in nemire 26. januarja. Hilali paša pa je izjavil, da se bodo v kratkem začela pogajanja med Anglijo in Egiptom.

Generalni konzul italijanske vlade v Zagrebu je izrazil sočutje italijanske vlade nad elementarno nesrečo na Tolminskem in izročil za prizadete kraje 100.000 dinarjev.

NAJNOVEJŠA PRIDOBITEV ZA BREŽICE

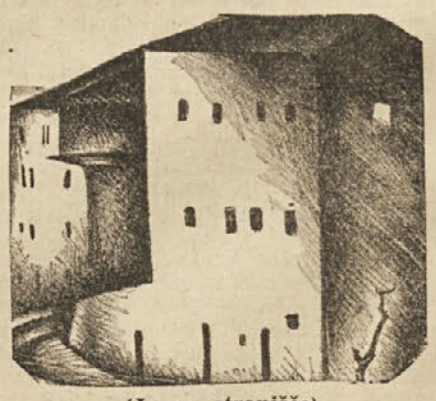

(Javno stranišče)

V kolikor ne verjamete, da ga že imajo pridite na otvoritev in se 1. aprila prepričajte na licu mesta.

Več pažnje našemu obrtniškemu naraščaju

Pred kratkim se je vršil v brežiški osnovni šoli sestanek mojstrov, staršev in predavateljev, kjer so razpravljali o vseh vprašanjih vzgoje in strokovne rasti naših vajencev v gospodarstvu. Sestanka so se udeležili tov. Pirc kot zastopnik okrajne obrtniške zbornice v Krškem, tovariš Gregorič kot zastopnik političnih forumov in tovariš Gregl kot zastopnik MLO.

Uvodoma je tov. Škrabl v poljudni obliki orisal nenehno prizadevanje naše ljudske oblasti za dvig obrtniškega naraščaja in učencev v gospodarstvu. Poudarjal je, da je namen šole za učence v gospodarstvu vzgajati in teoretično usposabljati naše učence v obrti za bodoče kvalificirane delavce pomočnike in mojstre in s tem zavedne graditelje naše nove socialistične domovine.

Bičal je razvade vajencev, ki kot mladoletni obiskujejo gostilne, veselice, zabave ter kadijo, nadalje je omenjal tudi pomanjkljivo predizobrazbo posameznih vajencev, ki je resna ovira za uspešen potek pouka na šoli. Nadalje je apeliral na vse sodelujoče činitelje, da posvetijo vso skrb temu vprašanju in tako ustvarijo pogoje za lepše uspehe v šoli za učence v gospodarstvu.

Tovariš Knapič je govoril o odnosu šole do delavnice in nazorno prikazal mojstrom, kaj in kako naj bi vajenci delali v delavnici, da združijo teorijo s prakso ter tako dosegel pouk v strokovnem pogledu svoje namene. Ugotovil je tudi, da imajo vajenci v nekaterih delavnicah premalo strokovne pomoči od strani svojih instruktorjev in da so redke izjeme mojstri, ki dovoljujejo vajencem izdelavo teoretičnih domačih nalog tudi praktično v delavnici. Kot praktik je tovariš Knapič poudaril, da je delo in zaposlitev eno najboljših vzgojnih sredstev za mladega človeka, nadalje je poudaril o nujni rešitvi problema kako zaposliti vajenca izven delavnice, ker ravno dejstvo, da premalo skrbimo za njega in ga prepuščamo samemu sebi zapada v slabo družbo, gostilno itd. Zato je nujno pritegniti vajence v mladinsko organizacijo, da se bodo isti izživljali v pevskih, telovadnih, športnih in dramatskih odsekih KUD.

Tovariš Martinovič je v svojem izlaganju navedel nekaj konkretnih primerov iz katerih je bilo razvidno, da niti delodajalci niti starši niso pravilno poučeni o pravicah in dolžnostih vajencev v gospodarstvu ter da nekateri te uredbe zlorabljajo odnosno si krivo tolmačijo.

Po vsestranski debati v katero so posegali starši, mojstri, predavatelji ter predstavniki oblasti in organizacij so bile dane smernice za nadaljni razvoj šole in mladega obrtniškega naraščaja.

K.

Velik uspeh RUDARJEV *na Senovem*

Znano je, kako se senovski rudarji vztrajno borijo za plan. Konec meseca januarja pa je njihovo delovno prizadevanje nenadoma zavrla huda okvara izvaževalnega stroja v jamskem oddelku Zakov. Rudnik je vsak dan izgubljal ogromne količine premoga.

V tej težki preizkušnji so se senovski rudarji odlično izkazali. Na poziv vodstva rudnika in sindikalne podružnice so z vso vnemo prijeli za delo in storili vse, da bi se škoda rudnika čimbolj omejila.

Spontano se je pričelo živo tekmovanje, s katerim se vsa dosedanja ne morejo kosati. Nastala je huda borba med posameznimi tretjinami, enako razgibano pa so pričeli tekmovati med seboj tudi jamski oddelki. Naenkrat se je vsa jama znašla v živem delovnem ritmu, borba se je z vsakim dnem zaostrevala. Ko se je poškodba na izvaževalnem stroju odpravila, je v tekmovanje vstopil še jamski oddelek Zakov. S tem se je delovni elan še podvojil. Sedaj je šlo za to, da bi rudnik kljub tej okvari ne zaostal s svojim planom. Tedaj so se rudarji odločili tudi za delo ob nedeljah in se ga udeleževali v polnem številu. Samo ob nedeljah so v tem mesecu nakopali rekordno množino 1548 ton. Do skrajnosti pa se je tekmovanje zaostrilo zadnji dan februarja, ko je kolektiv prekoračil svoj dnevni plan za celih 37%.

Senovski rudarji so v tem napetem tekmovanju pokazali neverjetne storitve in zgodilo se je, česar ob času velike okvare izvaževalnega stroja ni nihče pričakoval. Mesečni plan je bil kljub ogromnemu izpadanju produkcije v prvih dneh meseca dosežen s 103,08%. Ta veliki uspeh je pripisovati v celoti polnemu razumevanju kolektiva, ki je enodušno hotel preprečiti škodo, ki je pretila podjetju. Vsak posamezni rudar je polno izvršil svojo dolžnost. Delovna skupina štev. 205 pa je v 24 urah napravila 7 m proge v premogu. Tudi vodilno in nadzorno osebje se je v polni meri izkazalo. Težko je reči, kdo od tega osebja je bil marljivejši, kajti vsakdo od njih je svojo nalogo izvršil kot mož, ki ve, da gre za veliko stvar. In res, senovski rudarji so s tem svojim podvigom najbolje dokazali, kako tesno so povezani s svojim podjetjem in kako so zanj pripravljeni zastaviti vse svoje sile.

L. Avsenak.

POZIV kmetovalcem in kmetijskim strokovnjakom!

Želja in potreba, da se s sodobno kmetijsko tehniko seznani širok krog kmečkih proizvajalcev, sta sprožili, da so se v okrilju Ljudske tehnike začela snovati na podeželju Kmetijsko-tehnična društva (KTD). Člani teh društev se teoretično in praktično izurjajo v uporabljanju traktorjev, motornih škropilnic in drugih kmetijskih strojev, v uporabi umetnih gnojil, zaščitnih sredstev itd. Obvladanje tehnike s področja gradbeništva, elektrotehnike in komunalne dejavnosti spada prav tako v delokrog teh društev.

Kmetijsko-tehnična društva ustvarjajo pogoje za obsežnejšo mehanizacijo našega kmetijstva, ki je zelo važen činitelj v socialistični preobrazbi vasi in povečanju kmetijske proizvodnje.

Vso dejavnost razvijajo KTD na osnovi prostovoljnega pristopa in udejstvovanja članov. Območje društva zavzema tak obseg, ki je najbolj prikladen terenskim prilikam in ni vezano na gospodarsko enoto. Društvo tako povezuje v svojem okolišu vse proizvajalce iz vrst splošnih kmetijskih zadrug in iz socialističnih obratov, pa tudi nameščence in delavce, ki jim je kmetijstvo stranski poklic. Glavno je, da vsi ti sami želijo spopolniti svoje znanje na širokem polju kmetijske tehnike. Kmetijske zadruge in državna posestva so močno zainteresirana na uspešnem delovanju KTD in pripravljena, da jim dajo na razpolago materialna sredstva (stroje, prostore itd.).

Kmetijsko-tehnična društva povezujejo in koordinirajo v okrajnem odboru Ljudske tehnike svojo dejavnost z ostalimi vejami dejavnosti LT.

Kmetijsko-tehnična društva nudijo možnost in priliko tudi KMEČKI MLADINI, da se seznani z naprednim kmetijstvom, posebno tisti, ki ni obiskovala kmetijskih šol.

Kmetijsko-tehnična društva so važno torišče delovanja vseh kmetijskih strokovnjakov in praktikov. V društvih lahko prenašajo svoje znanje in izkušnje na širok krog kmečkih proizvajalcev. Dobro pripravljena predavanja in praktični tečaji o uporabljanju kmetijskih strojev, o uporabi umetnih gnojil in zaščitnih sredstev, o ureditvi sodobnih sadovnjakov in vinogradov itd., ki so se tu in tam uspešno že izvršili v okviru KTD, vse to nudi najlepšo priliko kmetijskim strokovnjakom, da kot dobri državljani pripomorejo k napredku našega kmetijstva.

Iniciativni odbor Kmetijsko - tehnične zveze Slovenije vabi vse kmetijske strokovnjake in praktike, da sodelujejo pri ustanavljanju in delovanju kmetijsko-tehničnih društev.

Iniciativni odbor
Kmetijsko-tehnične zveze
Slovenije

Dopisujte v

„Naše delo“

Mogoče bomo dobili RADIO

Na mladinski volilni konferenci okraja Krško, je bil sprejet sklep, da se organizira tekmovanje v počastitev Dneva oborožene vstaje slovenskega ljudstva 22. julija. Ob zaključku tekmovanja bodo najboljšim mladinskim aktivom podeljene nagrade in diplome. Najboljši aktiv prejme radio aparat, drugi knjižnico itd.

Borba za naslov najboljšega aktiva bo ostra. Ko so odhajali delegati iz okrajne konference domov, je v očeh mnogih mladincev tlela skrita želja priboriti si naslov najboljšega aktiva. Tako mislijo predvsem aktivi Sv. Križ, Zdole, Rajhenburg, Boštanj, Stara vas-Bizeljsko, Št. Peter, Št. Janž in ostali. Vsem želimo v tekmovanju mnogo uspeha. Okrajna mladinska tekmovalna komisija bo imela težko nalogo, da bo nepristransko ocenila delo organizacije in dala priznanje res najboljšim.

V zvezi s tem tekmovanjem smo prejeli od mladinskega aktiva »Pionir« iz Vidma naslednji dopis:

»Sprejemamo in napovedujemo tekmovanje vsem ostalim mladinskim aktivom v našem okraju v naslednjih točkah:

1. Učvrstitev organizacije, sprejem novih članov. V območju katerega aktiva bo višji odstotek organizirane mladine.
2. Politično vzgojno delo v organizaciji — ustanovitev raznih krožkov, organizacija predavanj z vseh področij znanosti in gospodarstva. Skrb za strokovni dvig mladine. Vključevanje mladine v društva. Prirejanje mladinskih zabavnih večerov, izletov, udejstvovanje mladine v fizkulturi, ustanovitev fizkulturnih aktivov. Izvenarmadna vzgoja. Sodelovanje mladine v kulturno-umetniškem delu.
3. Pomoč mladine pri gospodarskih akcijah. Sodelovanje čim večjega števila mladine pri republiških delovnih akcijah. Pomoč pri pogozdovanju in okrajnih delovnih akcijah.
4. Pospeševanje kmečkega zadružništva, vključevanje mladine v KZ. Pomoč kmetijskim delovnim zadrugam.
5. Dvigniti število naročnikov na list »Mladina« in dopisovanje v »Mladino« in lokalni časopis »Naše delo«.
6. Redno plačevanje članarine.
7. Kateri aktiv bo sodeloval z boljšim sporedom in zasedel boljše mesto in večjo udeležbo na sektorskih mladinsko-pionirskih dnevih in Slovensko-Hrvatskem mladinsko-pionirskem festivalu.

Za verne duše . . .

Tako si je rekla sama pri sebi že prileta Jožefa Bogolin iz Senuš pri Leskovcu, ko se je dnevno žrtvovala za zvonenje in skrb domači farni cerkvi. Bogme, da ni šala, če se človek že na vse zgodaj obeša na dolge vrvi v cerkvenem stolpu in tako spravlja v enakomerno nihanje mogočne zvonove. Dolgo časa je tako trpela, dobila pa za to ni niti dinarja. Kdo ji neki zato po trudapolnem delu ne bi privoščil tudi sladke kapljice in razvedrila. Vse to si je znala tudi Bogolinova ustvariti na svojstven način. Spotoma se je proti domu ustavljala pri dobrih ljudeh in prosila za prostovoljne prispevke v vinu, namenjene tistemu, ki opravlja zvonenje, to je njej. Bila je še kar agilna in tako nabrala okrog 150 litrov. V svoji skromnosti in nesebičnosti je šla celo tako daleč, da je ob večerih povabila v prijetno družbo tudi druge znance, se z njimi zabavala in kratkočasila. Na žalost so ti krasni večeri prehitro minili, ker je že po navadi tako, da vse lepo in dobro ne traja dolgo. Brez dovoljenja nabrano vino, s katerim je razpolagala, je namreč oblastvo opravičeno zaseglo, njo pa zaradi nedovoljenega nabiranja prostovoljnih prispevkov poklicalo na zagovor. Občutna kazen ji bo dala dokaj pomislekov in več razsodnosti za v bodoče.

Do 1. maja

se pridružite kot stalni naročnik in pridite po 1000 dinarjev in 12 zanimivih knjig

Redne naročnike našega lista opozarjamo, da naj nikar ne zamude poravnati naročnino, kajti edino v tem primeru bodo lahko upoštevani pri **nagradnem žrebanju,** ki se bo vršilo v uredništvu našega lista

dne 1. maja 1952.

Pri nagradnem žrebanju bodo upoštevani vsi stari in novi naročniki, ki bodo poravnali celoletno ali vsaj polletno naročnino

najkasneje do 20. aprila 1952.

Za naročnike, ki bodo poravnali celoletno naročnino, smo pripravili

naslednje nagrade:

1. nagrada 1000 din v gotovini,
2. do 7. nagrada — zanimive knjige v vrednosti 3600 dinarjev.

Za naročnike, ki bodo poravnali vsaj polletno naročnino, smo pripravili naslednje nagrade:

1. nagrada knjiga S. Terčaka »Živi zid«,
2. do 5. nagrada lepa knjižna darila
6. nagrada — brezplačno dostavljanje našega lista za eno leto.

Naročniki, ki so v zaostanku z naročnino za leto 1951, morajo predhodno poravnati zaostanek, nato pa nakazati 72 din za polletno ali pa znesek 144 din za celoletno naročnino, kajti le v tem primeru se lahko nadejajo, da bodo pri nagradnem žrebanju upoštevani.

Uredništvo

Ljudska univerza v Krškem

25. marca je govoril na Ljudski univerzi v Krškem univ. prof. dr. Mihajlo Rostohar o »Psihologiji v praksi«.

Predavanje je bilo jako zanimivo in poslušalcem, ki jih je bilo okrog 120, všeč posebno zato, ker ga je tov. profesor podprl z dobrimi primeri in s tem napravil svoja izvajanja nazorna. Prikazal je, kako se psihologija uveljavlja v praktičnem življenju in kako bi moral biti dober psiholog vsak gospodarstvenik, vsak vodja podjetja ali zadruge, vsak sodnik, zdravnik, uradnik, posebno pa pedagog, ki vzgaja novega človeka. Tovarišu profesorju se zahvaljujemo, da se je odzval našemu povabilu in prišel iz ljubljanske univerze na našo Ljudsko univerzo, da tudi nam da nekaj iz svoje zakladnice znanja. Želimo, da nas še obišče.

Dva primera v gostilni

V gostilni pri Krškem mostu je večkrat posebno v poznih večernih urah zelo živahno, kar je odraz ne toliko kvalitete kakor količine pijač, ki jo poedini gostje zaužijejo. Česer Štefan iz Vidma je v nekem primeru v družbi Črnogoj Stanislava vpil in razgrajal, da je šlo marsikomu skozi ušesa. Ko je vstopil službujoči organ LM, se je najprej norčeval iz njegove opreme, nato ga pa hotel celo fizično napasti. Za tako obnašanje v vinjenem stanju je bil kaznovan z 2000 dinarji in upamo, da v bodoče tega ne bo več poskušal.

V drugem primeru je bil opozorjen Omerzel Anton iz Stare vasi, naj zaradi pozne ure preneha z vpitjem in razgrajanjem. Znano je, da se pijanec zelo težko podredi tuji volji, zato tudi Omerzel v tem primeru ni nikogar poslušal. Ko je v rokah službujočega organa LM le uvidel, da ne gre za šalo, je pobegnil proti mostu. Naslednjega dne pa je za to dejanje prejel primerno kazen.

FIZKULTURA

Dne 16. marca 1952 je bila otvorjena nogometna sezona v Krškem s prijateljsko tekmo med domačim moštvom TD Krško in SD Triglav. Tekma se je končala 12 : 2 za Krško, ki je nastopilo z nekaterimi mladinci, ki so se kar dobro obnesli. Treba bo pa še mnogo treninga. Poznalo se je obema moštvoma zimsko počivanje.

Za tekmo je vladalo precejšnje zanimanje in se je zbralo okoli 200 ljudi, ki pa niso bili povsem zadovoljni z igro.

Želijo si boljših nasprotnikov in lepe igre.

V 10. minuti je bila tekma prekinjena z enominutnim molkom v počastitev umrlega člana društva dr. Bogataja.

Telovadno društvo Partizan v Krškem je imelo pred kratkim svoj občni zbor. Izvoljen je bil vaditeljski odbor, ki bo začel z redno telovadbo vseh oddelkov. Odziv mladine je razveseljiv, saj smo jo morali razdeliti v več oddelkov, ker vsem naenkrat ne bi bilo mogoče telovaditi.

Tudi malih cicibanov obeh spolov kar mrgoli. Kmalu jih bomo imeli priliko videti na prvi akademiji.

Škoda, da je od članov in članic premalo zanimanja.

Včlanite se v društvo in obiskujte telovadbo, ki vam krepi zdravje!

NOVICE IZ NAŠIH KRAJEV

Iz Dobove nam pišejo . . .

Ker se že dolgo nismo oglasili, vam sporočamo nekaj o svojem delu:

Dne 1. I. 1952 smo priredili pester novoletni humor. Dijaki 3. razreda nižje gimnazije so dne 3. marca presenetili gledalce s pravljično igro »Kraljična z mrtvim srcem«. Zahvaljujoč se kolektivu pletilnice, ki je prispevala najlepše točke programa smo zelo uspešno izvedli Prešernovo proslavo.

Že v mesecu februarju je dramatska družina iz Rigonc žela priznanje občinstva z »Razvalino življenja«. Tudi dramatski odsek iz Sel noče zaostajati. S samimi mladimi igralci-začetniki je naštudiral Nušičevo »Sumljivo osebo«. Selanci imajo tudi dober pevski zbor, ki je pod vodstvom tovariša Baškoviča že dvakrat uspešno nastopil. Posledica tega je, da se tudi Mihajlovčani dramijo iz »zimskega sna« in se pod vodstvom tovariša Vadnala že pripravljajo za svoj prvi nastop.

Pred kratkim ste objavili, da je tovariš France iz Dobove popustil in ga dramili k nadaljnemu delu. Toda France je medtem študiral in izbiral osebe za »Desetega brata«. Kako dobro je stvar premislil, smo videli na predstavi dne 8. in 9. marca. Dvorana je bila nabito polna, staro in mlado je prišlo gledati Desetega brata, Krjavlja, Dolefa in druge. Dne 9. marca so se premnogi morali vrniti domov s tolažbo, da bodo predstavo videli prihodnjič.

Še to naj povemo. Ves čisti dobiček našega kulturno umetniškega društva stoodstotno uporabimo za izboljšanje dvorane in ureditve zadružnega doma sploh. Tudi tiste stare mamice, ki so bile nekoč naščuvane, da bo v zadružnem domu skupni kotel, sedaj rade prihite v dom, se vesele uspehov svojih sinov in hčera vnukov in vnukinj.

Dobovčani

Kako smo organizirali gospodinjski tečaj?

Pri nas v Cerkljah je organizacija AFŽ skupno z zvezo zadružnic in ostalih organizacij dalj časa mislila, kako bi organizirala gospodinjski tečaj. V mesecu februarju smo resno pristopili k delu. Najprej smo sestavili odbor, ki je izdelal delovni načrt. V odbor je bilo vključeno učiteljstvo in člani množičnih organizacij. Določeno je bilo, da se bodo obiskovalke tečaja poleg praktičnega kuhanja učile še sledečih predmetov: zgodovino, zdravstvo in higieno, kmetijstvo, zadružništvo, vzgojeslovje, nauk o prehrani, prvi pomoči, lepem vedenju in ročno delo. Stopili smo takoj v stik s predvidenimi predavatelji ter jim izročili plan predavanj. Pri predavanjih nam nudijo pomoč zlasti: zdravnik, higieničar, medicinska sestra, kmetijski strokovnjak in učiteljstvo.

V začetku je bila največja težava v pomanjkanju denarja. Stopili smo v stik z množičnimi organizacijami, katerim smo prikazali pomen tega tečaja in skoraj pri vseh naleteli na razumevanje. Zbrali smo tudi nekaj denarnih sredstev, da bi pa vsaka tečajnica imela nižje stroške, se pridno učimo igro »Raztrganci«, katero mislimo uprizoriti ob zaključku tečaja.

Poleg tega bomo organizirale prosto zabavo, od katere dobiček bo šel v prid tečaja. Za sedaj smo določili, da plača vsaka tečajnica 25 dinarjev, poleg tega pa tudi same skrbimo za kurjavo. Vse ostale stroške krije vodstvo tečaja. Znižano ceno bodo plačale le socialno šibkejše tečajnice, sestre oziroma hčerke padlih borcev.

Pouk v tečaju se vrši redno po delovnem načrtu. Najprej pišemo recepte, katere tovarišica Mavc Marija prav temeljito razloži. Sledi ročno delo zlasti kvačkanje, ubadanje in vezenje. Določeno ni, kaj naj dela vsaka tečajnica, ker so težave za nabavo materiala. Po ročnem delu imamo predavanje. Večkrat se razvije prav živahna debata. Le dežurne so ves čas v kuhinji, ki pod vodstvom tovarišice Mavc Marije kuhajo. Pri kuhanju vsak dan pomaga tudi članica AFŽ tov. Vintarjeva. Ostale tečajnice, ki so med kuhanjem na predavanjih ali pri ročnem delu, pridejo dnevno dvakrat v kuhinjo. Na ta način se seznanijo, kako se pripravi ta ali ona jed prav vse tečajnice. Kuhamo kompletno kosilo ali večerjo z različnim drobnim pecivom, servirajo pa le dežurne, ki se menjajo. Končno sledi kritika in samokritika. Skupno z vodstvom tečaja ugotavljamo, kako je prišlo do te ali one napake, potem pa sklenemo na kakšen način bomo pouk in delo izboljšali.

Prav vsak dan zapustimo tečaj z vedrim zadovoljnim obrazom. Tečaj bo trajal najmanj šest tednov in prepričane smo, da si bomo v tem čeprav kratkem času pridobile vsaj osnovno znanje za svoj bodoči poklic kot gospodinje in matere.

IZJAVA

Podpisana **Rožar Frančiška**, gospodinja iz Brežic štev. 22, obžalujem, da sem se nespodobno obnašala napram državni uslužbenki tovarišici Blaznik Jožici ter se ji zahvaljujem, da je odstopila od osebne tožbe.

Rožar Frančiška l. r.

Pepče pripoveduje . . .

Ko so na brežiški postaji razkladali drva za sindikat železničarjev, sem svojo radovednost skoro drago plačal, še sreča, da mi je koleno preklalo samo en prst na roki. Nisem se sicer cmeril, a vseeno sem začutil potrebo, da bi mi poškodovani prst nekdo malo povil. Uslužbenka na železniški postaji me je dosti neprijazno odslovila, češ »šef ne pusti, da bi vas obvezala!« . . . Sklenil sem, da ji oz. mu tega živ dan ne bom pozabil . . . smilili so se mi pa tudi na gozdni manipulaciji, kjer so morali porabiti za moj prst svoj zadnji povoj. Mimogrede, ko sem se napotil proti mestu, sem slišal zgodbo o brežiškem plugu za oranje snega, ki se je med zimo izgubil ter so ga našli šele, ko je sneg skopnel na križišču pred poslovalnico KZ. V samem mestu sem bil prijetno presenečen ob novici, da so se končno le spomnili, (verjetno pod vplivom filma »Glošmerl«) da bi bilo tudi v Brežicah potrebno zgraditi javno stranišče . . . potem bo verjetno vsaj delno prizaneseno vodovodnemu stolpu in vogalu stavbe MLO . . . Na avtobusni postaji sem se skoraj spotaknil ob dve vreči, v katerih je Stane iz Pišec nosil »lovske kože« Koteksu za OILO Krško. Žalujočim vdovam ponesrečenih lovcev izrekam globoko sožalje! Nehote sem se spomnil, kam je le strelska družina Brežice oddala kože, ker je bilo na lepaku objavljeno, da se bo vršilo »streljanje članov in nečlanov strelske družine«. Zgrozil sem se ob misli za koliko se bo odstotek ženskega spola povečal, ker je že po statistiki pred tem »streljanjem« in oddaje »lovskih kož« bilo v Sloveniji 80.000 žensk več kot moških . . . Kot zaveden član sindikata sem se udeležil tudi prostovoljnega dela pri čiščenju zrigolanih površin v Pišecah. Bilo nas je preko 150 in uspeh tega dela je bil viden. Takega dela se bom še udeležil, toda ne brez šoferskih rokavic, ker edino te so se izkazale koristne in trpežne, dočim se je mnogo volnenih raztrgalo . . . V Cerkljah sem si ogledal zdravstveni dom, ki kaže vse znake težkega bolnika, ki je nujno potreben »zdravljenja«. Izgleda pa, da vlada v Cerkljah veliko pomanjkanje papirja, ker so zadnjič gostujočemu KUD iz Krške vasi že pred predstavo pobrali vse lepake . . . Vozeč se skozi Brege, sem začudeno gledal pognojeno cesto, ne vem pa ali mislijo kaj sejati . . V Krškem sem se ustavil pri mostu, kjer sem zagledal kupe smeti in gnoja, ki nemilo dirnejo vsakega, ki vstopa v mesto. Z malo dobre volje bi se ravno ta predel dal lepo urediti. Po prirodnem zakonu zgublja vsak predmet s starostjo svojo trpežno in uporabno vrednost. Izjema tega zakona je krški most, ki pridobiva s svojo starostjo na nosilnosti, medtem ko je v svoji zgodnji mladosti prenašal bremena do treh ton, po večkratnem popravljanju in »flikanju« se povzpel že na 5 in pol tone, dočim sedaj v svoji častitljivi starosti dopušča že 10 tonska vozila preko svojega lesenega zgrbančenega hrbta . . . Živimo pač v dobi napredujoče tehnike! Letos so se mu sicer tresla kolena ob snežnih poročilih, ki so naznanjala ogromne količine snega v gorenjskem predelu naše domovine, toda upa, da bo tudi temu navalu kljuboval, v nesrečnem slučaju bo pa zgodovinske ostanke prestregel brežiški most, tako da bo mogoče iz teh delov sestaviti novega za 15 tonska bremena . . . Ugotovil sem, da imajo Krčani za olepšavo mesta svojstven smisel. Kdor tega ne verjame, naj se sam prepriča, kajti dokazov mu ne bo zmanjkalo, ako si v krajšem sprehodu ogleda zasavsko obrežje, ki je bilo pred leti urejeno kot park, a sedaj služi izključno za odlaganje smeti. Samo opozarjam vas, da boste pri takem sprehodu previdni, kajti zgodi se vam lahko, da si na pločniku zvijete nogo ali kakor tovarišica A. padete v rdeči kotiček OLO-ja. Navdušili se boste nad mestnim parkom, ki ga že dve leti preurejujejo in še vedno daje svojstven okras središču mesta. Če se vam ob večerni uri zahoče prijetnega oddiha, nikar ne posedajte na klopeh ob Savi, kajti na preostalih na pol polomljenih si boste brez dvoma raztrgali hlače.

Vas pozdravlja Vaš Pepče.

Kino Brežice

2. in 3. aprila:	NJEN OTROK angleški film
5. in 6. aprila:	EROICA avstrijski film
9. in 10. aprila:	ZADEVA WINSLOW angleški film
11. in 13. aprila:	ŠKOTSKA KRI angleški film
16. in 17. aprila:	BOŽIČNE PUSTOLOVŠČINE angleški film

MERJENJE IN KONTROLA SODOV V BREŽICAH

Pri kontrolni postaji meril v Brežicah (v gasilskem domu) se vrši merjenje sodov v letu 1952 sledeče dneve:

22. maja, 19. in 20. junija, 21. in 22. avgusta, 18. in 19. septembra, 23. in 24. oktobra, 20. in 21. novembra in 18. in 19. decembra.

Te dni se bo merilo prvenstveno sode lastnikom manjšega števila sodov, kmetov in gostilničarjev. Kontrola se vrši na državne stroške, plača se le režija uslug.

Komunalna dejavnost, Brežice

F. Šetinc:

Šlezijska kronika

(Nadaljevanje)

Kuhinja je bila v pritličju onega nebotičnika in v njej so se obirale rejene kuharice, ki so menda imele maggi posebne vrste za hrano. Mnogo so zahajale v mesto. S seboj so nosile polne košare pokrite s prtom. Nikdar ni zmanjkalo dobrih stvari v taborišču. Za njih se je vedno kaj našlo. In če ni bilo drugače, so svoje možičke povabile v taborišče, da so se tu do sitega najedli.

Kreisführer je imel svojo ženo v Freiburgu. Dvakrat ji je peljal pohištvo in menda sedemkrat na teden moke, čokolade, masti, keksov in vina. V nedeljo jo je pa še sam popihal k njej, povabil freiburško gospodo in jim napijal: »Da živi Hitler, ki nam je dal lepo življenje!« In oni so mu odgovarjali: »Da živi!« Na tihem so mu pa zavidali taborišče.

Kuharica ali šefica, kakor so jo klicali, je bila še najbolj debela. Pa dobra žena. Tako prijetna ženska, ki se je znala lepo nasmihati ljudem, še lepše pa krasti in odnašati iz taborišča. Ona sploh ni pripeljala blaga v taborišče. Kaj bi to, ali ni boljše takoj na dom, da je manj dela? In so vozili na njen dom. Ona se je pa debelila. Ko je šla po dvorišču, je bilo kakor da se valja velik sod po njem.

Sestre niso bile nič boljše. Samo one so menda bolj skromno kradle. Manj prilike so imele in niso bile tako blizu šefici in krajsfirerju. Če bi imel glavno besedo sanitet, potem ja, tako pa pridejo zadnje na vrsto. Zato so pa sipale jezo na žene in jih naganjale, da so ribale neprestano kamenite hodnike in stranišča.

»Los, los . . .« je bilo slišati pogosto. Hrulile so vse kakor svinje. »Los, los . . .«

Ljudje so spali v velikih sobah. Sedemdeset ljudi in tudi več je ležalo v njih. Postelje so bile postavljene tako, da so bila vzglavja obrnjena k zidu. K vratom je pa vodil majhen prehod, ki je pa bil tako ozek, da so morali drug na drugega čakati. Dva se nista mogla umakniti drug drugemu. Sprva so se dekleta sramovala. Na vse mogoče načine so se zakrivala, ko so se slačila zvečer, toda kasneje so se vdala v usodo. Tudi možje so bili sprva mirni, kasneje se je pa že čulo škripanje postelj ponoči. Toda ne zelo pogosto . . .

Otroci so pa dostikrat cepali s postelj. Bile so enonadstropne in ozke, da se ni dalo preveč obračati po njih. In če se je kdo le preveč obračal ali pa ni imel mirnega spanja, je cepnil na tla. Zjutraj si je pa ogledoval plavo bunko na čelu, a drugi so se mu posmehovali:

»Še dobro, da se nisi ubil.«

»Danes se boš pa ti, le čakaj,« se je jezil nad njimi in jim kazal jezik.

»Ali misliš, da smo take nerode kot ti?« so ga zbadali.

Tako je potekalo življenje v taborišču. Enolično in težko življenje. Misel na dom pa je bila pogosta. Vedno znova je obiskovala rodno vas, polja in gozdove. Skrbela je za živino in pridelek, računala je in planirala gospodarstvo. In ko se je vrnila v tujino, je bilo mučno človeku in nad njim je zopet ležalo nekaj težkega, neizbežnega. Ko bi že kmalu prišla svoboda . . . Toda nemški stroj je to leto še vedno drvel v svet, vse dalje in dalje, kakor da ni sile, ki bi ga zaustavila in odvrnila. »Bum, bum, nach England, bum, bum, nach England . . .« je odmevalo po mestu, ko so korakali po ulicah »Hitlerjugend«, rezervoar avtomatov za Hitlerjev stroj. »Bum, bum, nach England, bum, bum, nach England . . .« je prihajalo iz ulic v taborišče in ljudje so prisluhnili. Ta pesem bobnov jim je bila poznana. Tako so Nemci prihajali v mirna naselja. Mnogo hrupa so povzročili, da so otroci poskakovali od veselja, a hrup so zamenjali posamezni in nato vedno pogostejši streli. »Hajli, hajlo, halo . . .« je prihajalo iz grl zverin, kakor da ne premorejo spodobnih pesmi. Vse, kar je bilo lepega in dobrega, je poteptal škorenj inkvizicije NSDAP. Umetnost jih je bodla v oči. Grmade je zapalil Hitler v mestih, ki so bila ponos Nemčije in na teh grmadah so gorela dela Goetheja in drugih. Proč z resnico in pravico, na njuno mesto naj pride laž in prevara. Goethe je slab za Herrenvolk, naj ga zamenjajo ubijalci in požigalci, katerih pesem podžiga pijano ljudstvo: »Hajli, hajlo, hajlo . . .«

»Moskau, Moskau . . .!« je nekoliko dni grmelo vsepovsod. Koliko jih je bilo, ki so povešali glave. Francozi, Poljaki, Rusi, Jugoslovani in drugi, vsem je zastal dih. »Moskau, Moskau . . .!« to pomeni: »Nikdar več domov . . .« Potrti so ljudje hodili naokrog in si niso upali pogledati v oči. Oni drugi, Nemci, so pa delali hrup, ki ga je bilo težko preslišati: »Sieg heil, Sieg heil!«

ČOKOLADA . . .

Otroci smo radi brskali po smeteh. Kdo ve, če ni kje zakopana igrača, ki bo prinesla veselja otrokom. Morda tank, ki se navije, postavi na mizo in brrr . . . Lepo zavija, a kupola na njemu se obrača. Zdi se ti, da bo top zdaj počil in razdejal prepreko pred seboj. Potem pa zamižiš in si predstavljaš, da je to pravi tank. Zapelješ ga pred taborišče. Ljudem poveš, da bo po njih, če ga ne zapustijo. In ko zadnji človek zapusti taborišče, začne top bruhati ogenj na njega. Taborišče gori. Ogenj liže stene, se povija po njej do zemlje. Načno se vrata in tudi tabla z napisom: Umsiedlungslager 122. Taborišča ni več, le kup razvalin je in iz njih se še povija dim proti nebu. Kam pa ljudje? Saj ni mesta za njih. »Pojdite domov, nimamo mesta za vas!« zakriči komandant taborišča in ljudje jo uberejo naravnost domov . . . Tako sem kot otrok sanjal tiste dni, ko sem brskal po smeteh in iskal igrače. Tako smo sanjali vsi otroci . . .

Izhaja dvakrat mesečno — Mesečna naročnina 12 din — Poedina številka 6 din— Čekovni račun: 615-1-95332-16—Ureja uredniški odbor — Naslov uprave in uredništva: »Naše delo« pri OOOF Krško, telefon 43 — Tisk Celjske tiskarne v Celju. — Odgovorni urednik Kastelic Jože.